

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷

تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸

توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم

شرق

یکشنبه ۹ شهریور ۱۴۰۴

۷ ربیع‌الاول ۱۴۴۷ • ۳۱ آگوست ۲۰۲۵ • سال بیست‌ودوم • شماره ۵۱۹۳ • ۱۲ صفحه
اذان ظهر تهران ۱۲:۰۵ • اذان مغرب ۱۸:۵۲ • اذان صبح فردا ۴:۰۹ • طلوع آفتاب ۵:۳۶

بزرگ‌ترین کارگاه آموزشی هنرهای تجسمی با عنوان «ایران من» به مناسبت هفته دولت، با حضور صد شرکت‌کننده در بخش هنرهای تجسمی، کارگاه‌های تخصصی نقاشی، خوشنویسی، کالیگرافی، تذهیب و نگارگری، میکس‌مدیا و تابلوهای مدرن در مجموعه فرهنگی-هنری برج آزادی برگزار شد. عکس: احمد معینی‌جم، ایرنا

instagram:sharghdaily1 twitter:sharghdaily youtube:sharghdaily Telegram:SharghDaily aparat:tasvirshargh www.sharghdaily.com

احمد پژمان، معمار موسیقی درگذشت

علی رهبری: او توانایی تلفیق اندیشه ملی با زبان جهانی موسیقی را داشت

گیسو فقفوری: در تاریخ موسیقی معاصر ایران، نام احمد پژمان جدای از دیگر آهنگ‌سازان و موسیقی‌دانان می‌درخشد. او از نخستین آهنگ‌سازانی بود که مسئله «هویت موسیقایی» را به‌منابۀ پروژه‌ای جدی و هنری پیگیری کرد. پژمان به‌خوبی آگاه بود ردیف و سنت، با همه تقدس و سنگینی‌اش بر موسیقی ایران سایه انداخته است و از دیگر سو، موسیقی کلاسیک غربی، با نظام آموزشی و قواعد تحلیلی و دقیقش چنان توجه موسیقی‌دانان جوان را به خود جلب کرده که دیگر پرداخت به موسیقی ایرانی برای برخی چنان ننگی ابدی است. در این میان او خود را در برابر این پرسش بزرگ یافت که چگونه می‌توان در میانه این دو ایستاد و زبانی آفرید که هم «ملی» باشد و هم «جهانی»؟ پژمان پاسخی متفاوت به این پرسش داد و برخلاف برخی از هم‌سلانانش که یا در سنت حل شدند یا در تقلید از فرم‌های غربی کم، او راهی میانه گشود و کوشید از درون موسیقی محلی و ایرانی، مصالحی برای معماری‌های سمفونیک و اپرایی خود بیابد. این انتخاب، آثارش را به بستری برای گفت‌وگوی فرهنگ‌ها بدل کرد؛ جایی که سازها و ملودی‌های ایرانی، در کنار تکنیک‌های پیچیده هارمونی و کنترپوان غربی قرار گرفتند و جهانی تازه آفریدند. به همین خاطر است امروز که به کارنامه او می‌نگریم، درمی‌یابیم پژمان تنها یک آهنگ‌ساز نبود؛ او پروژه‌ای فکری بود و کوششی برای یافتن زبانی که در میان جهان‌ها، «ایران» را بازتعریف کرد.

اما فراتر از این موضوع، او از معدود آهنگ‌سازانی است که تمام چهره‌های موسیقی ایران بر بزرگی‌اش صحنه می‌گذارند و او را «بهترین» در استفاده از

صداها‌ی تازه در کنار زبان کلاسیک ایرانی می‌دانند و بر جنبه نوگرایانه در آفرینش آثارش تأکید می‌کنند. آنچه در سخنان موسیقی‌دانان بزرگ درباره احمد پژمان به چشم می‌آید، بیش از هر چیز «تعدد روایت‌ها» است؛ هرکس وجهی از او را بر جرسته می‌کند: یکی نوآوری در صدا، دیگری فروتنی و انعطاف، دیگری توجه به ملودی‌های محلی و دیگری قدرت جهانی او. همین چندصدایی دیدگاه‌ها بازتابی از چندلایه‌گی آثار پژمان است. او نه‌تنها در متن موسیقی ایران، بلکه در حاشیه تاریخ فرهنگی ما نیز جایگاهی بی‌بدیل دارد. حسین علیزاده، شاگرد و همکار دیرین پژمان، بیش از هر چیز بر فروتنی و انعطاف فکری او انگشت گذاشته است. به باور او، پژمان آهنگ‌سازی است که هیچ چیز را مطلق نمی‌دید و هیچ‌گاه سلیقه شخصی‌اش را تحمیل نمی‌کرد. علیزاده به‌ویژه به توانایی پژمان در بهره‌گیری از موتیف‌های کوتاه اشاره کرده و گفته است: «حتی یک ایده دو یا سه نتی در دست پژمان می‌تواند با بسط و پرداخت استادانه به قطعه‌ای بزرگ و کامل تبدیل شود. این مهارت در پرداختن به «بیزترین هسته‌های ملودیک» ویژگی‌ای است که پژمان را به آهنگ‌سازی صاحب‌سبک بدل کرده است.» علی رهبری، رهبر ارکستر جهانی، در گفت‌وگو با «شرق» می‌گوید که از سال‌ها پیش، پژمان در کنار استادانی مانند حسین دهلوی و مصطفی کمال پورتراب از دوستان نزدیکش بوده و همیشه او را به نوشتن بیشتر تشویق کرده است. همین تشویق‌ها سبب شد که او سال‌ها قبل ایده «مادرم ایران» را آغاز کند و اثر «مرشد» خود را به پژمان تقدیم کند. به گفته رهبری، ویژگی منحصربه‌فرد پژمان، مانند رهبران و آهنگ‌سازان

مراسم تدفین

احمد پژمان، آهنگ‌ساز و موسیقی‌دان باسابقه کشورمان، پس از گذراندن یک دوره بیماری در ۹۰ سالگی در لس‌آنجلس آمریکا درگذشته است و هنوز اطلاعی از مراسم تدفین این هنرمند منتشر نشده است.
ایسن هنرمند که متولد ۱۸ تیر ۱۳۱۴ در شهر لار فارس بوده، آثار زیادی مانند سمفونی، اپرا، باله، راپسودی، اوراتوریو، پوتم سمفونیک و دیگر شیوه‌ها با تأثیر از موتیف‌ها و تم‌های ایرانی خلق کرده است. او از موسیقی‌دانان صاحب سبک در ادبیات موسیقی معاصر ایرانی به شمار می‌آید.
نخستین آهنگ‌ساز ایرانی است که اپرا نوشته است. پژمان دو سمیرخ بلورین از جشنواره فیلم فجر و چهار تندیس زرین از جشن بزرگ سینمای ایران دریافت کرد. او موسیقی فیلم‌های باران، بوی کافور بوی عطر یاس، سایه‌های بلند باد، سرزمین مادری، ساخت ایران ساخته امیر نادری، هنرپیشه محسن مخملباف، روسری آبی رخشان بنی‌اعتماد و... را ساخته است و همواره آثارش مورد تحسین شجریان، علیزاده، فخرالدینی و... بود.

زمین خوانی

دماوند منبع انرژی زمین‌گرمایی است

توسعه‌دهندگان و سرمایه‌گذاران بخش خصوصی نمی‌توانند کیفیت یا دوام طولانی‌مدت یک مخزن زمین‌گرمایی را تا پس از سرمایه‌گذاری قابل توجه تضمین کنند؛ بنابراین دولت باید خود وارد شود. برای یک نیروگاه زمین‌گرمایی صد مگاواتی در آتشفشان دماوند، سرمایه‌گذاری کلی بین ۴۰۰ تا ۸۰۰ میلیون دلار لازم برای کل فرایند، از اکتشاف تا راه‌اندازی اولیه است. پروژه‌های زمین‌گرمایی در ابتدا سرمایه‌بر هستند اما در مراحل بعدی هزینه‌های عملیاتی پایینی دارند. اکتشاف و تأیید منابع ۱۵ تا ۲۵ درصد از کل هزینه، شامل تعیین وجود مخزن کافی آب گرم/ بخار برای توجیه احداث نیروگاه است. مطالعات زمین‌شناسی، ژئوفیزیک و ژئوشیمیایی، نقشه‌برداری، تصاویر ماهواره‌ای و نمونه‌برداری گاز یک تا سه درصد از کل هزینه را شامل می‌شود. حفاری اکتشافی بیشترین هزینه را دارد. حفر سه تا پنج چاه ژرف (دو تا سه کیلومتر ژرفا) در یک منطقه آتشفشانی نااهوار بسیار گران است و یک چاه می‌تواند پنج تا ۱۰ میلیون دلار هزینه داشته باشد. بنابراین این مرحله می‌تواند حدود ۱۰ درصد هزینه‌ها را شامل شود. توسعه میدان چاه‌های تولیدی و تزریقی، ۲۵ تا ۳۵ درصد از کل هزینه را شامل می‌شود. چاه‌های تولیدی برای آوردن بخار و آب گرم به سطح حدود ۱۵ تا ۱۵۰ چاه و چاه‌های تزریقی بسیا مهم هستند. ساخت نیروگاه ۲۰ تا ۳۰ درصد از کل هزینه شامل توربین‌ها، ژنراتورها، مبدل‌های حرارتی برای نیروگاه‌های دوتایی، سامانه‌های خنک‌کننده و ساختمان‌های کنترل می‌شود. پنج تا ۱۰ درصد از کل هزینه برای ساخت یک خط برق برای اتصال نیروگاه به شبکه ملی لازم است. مدیریت پروژه، مهندسی، تأمین مالی نیز حدود ۱۵ تا ۲۵ درصد هزینه‌ها را شامل می‌شود. در سطح جهانی، هزینه معمول برای یک نیروگاه زمین‌گرمایی سه هزار تا شش هزار دلار به ازای هر کیلووات نصب شده است. قبل از یک طرح کامل صد مگاواتی، گام منطقی‌تر، اجرای یک پروژه آزمایشی-مانند یک نیروگاه آزمایشی پنج تا ۱۰ مگاواتی- برای اثبات قابلیت دوام فناوری و منابع است. این امر به سرمایه‌گذاری اولیه کمتری (حدود صد میلیون دلار) نیاز دارد و سرمایه‌گذاری‌های بزرگ‌تر بعدی را از ریسک خارج می‌کند.

مهدی زارع

این روزها در ابتدای شهریور ۱۴۰۴ صحبت‌های گوناگونی درباره خطرهای فوران مجدد قله آتشفشانی دماوند مطرح می‌شود. البته صحبتی از فایده‌ها و باقوه و بزرگ این سامانه آتشفشانی برای انرژی پاک و تجدیدپذیر ایران نمی‌شود. دماوند یک آتشفشان چینه‌ای فعال ولی خفته است، و دودخان‌ها و چشمه‌های آب گرم آن نشان‌دهنده یک منبع زمین‌گرمایی درخورتوجه است. وجود چشمه‌های آب گرم در مناطق اطراف مانند لاریجان، بیجان و آب‌اسک، وجود یک سامانه زمین‌گرمایی با دمای بالا در زیر آتشفشان را تأیید می‌کند. مطالعات تحقیقاتی و اکتشافی، این منطقه را دارای پتانسیل زمین‌گرمایی امیدوارکننده با دمای تخمینی سیال مخزن حدود ۱۵۰ درجه سانتی‌گراد شناسایی کرده‌اند. یک مطالعه در سال ۱۳۸۹ نشان داد که گرایدان زمین‌گرمایی‌ی تا ۱۳ درجه سانتی‌گراد در ژرفای صدمتری در اطراف آتشفشان وجود دارد که به‌طور قابل توجهی بالاتر از مقدار معمول دو درجه سانتی‌گراد در صد متر در سایر نقاط ایران است. از دهه ۵۰ شمسی پتانسیل زمین‌گرمایی در ایران بررسی شده است. دماوند یکی از چهار مکان اولیه شناسایی‌شده برای اکتشاف زمین‌گرمایی بود. درحالی‌که تمرکز اصلی کشور بر میدان زمین‌گرمایی سیلان بود که اولین و تنها نیروگاه زمین‌گرمایی عملیاتی در آن واقع شده است، مطالعات انجام‌شده روی دماوند، امکان اجرای پروژه‌های آینده را تأیید کرد. محققان تأیید کرده‌اند که شرایط زمین‌شناسی منطقه، ازجمله وجود سنگ‌های مخزن نفوذپذیر و سنگ‌های پوشش نفوذناپذیر، برای تشکیل مخازن زمین‌گرمایی مناسب است و اکتشافات دقیق‌تر و توسعه باقوه یک نیروگاه زمین‌گرمایی در این منطقه توصیه شد.

هزینه‌های اولیه بالای انرژی زمین‌گرمایی، رقابت با هزینه‌های رو به کاهش انرژی خورشیدی و بادی در بسیاری از بازارها، به‌ویژه از چالش‌هایی بوده که در کنار فقدان و ضعف مدیریت آینده‌نگر در کشور ما مانع ایجاد نیروگاه زمین‌گرمایی دماوند تا سال ۱۴۰۴ شده است.

حفاری در ژرفا برای رسیدن به منابع زمین‌گرمایی به‌صورت درخورتوجهی بیشتر از پروژه‌های بادی یا خورشیدی هستند.

طنزخوانی

پرونده مکانیسم ماشه را به‌علی پروین بسپارید

آردین سیار سریع

در اوایل شهریور ۱۴۰۴ هستیم و اروپا مکانیسم ماشه را فعال کرده. یک‌سری از عزیزان به‌ویژه نمایندگان مجلس هم به این قضیه واکنش نشان داده‌اند. مثلاً نماینده‌ای فرموده‌اند: «مکانیسم ماشه به‌عنوان تیر آخر بر تابوت برجام شلیک شد. اکنون زمان شلیک مکانیسم غیرت ملی بر تابوت شیطان است». سؤال اولی که به ذهن متبادر می‌شود، این است که از کی تا حالا بر تابوت، تیر شلیک می‌کنند؟

تا جایی که بنده به‌خاطر دارم، میخ می‌زدند بر تابوت. البته شاید در بعضی جاهای دنیا این‌جوری باشد که بعد از اینکه مرحوم را در تابوت گذاشتند، چند تا تیر هم شلیک کنند تا صددرصد مطمئن شوند مرحوم بیرون نمی‌آید. بنده خبر دقیق ندارم. سؤال دوم این است که جسارتا غیرت ملی تا کجا می‌تواند در سیاست نقش‌آفرینی کند؟ فکر نمی‌کنید که یک مقدار انتظارمان از غیرت ملی زیاد است؟ غیرت ملی هم بنده خدا یکی است مثل من و شما. با دست خالی و بدون امکانات هم باید در آوردگاه‌های ورزشی و جام جهانی و المپیک حماسه بسازد، هم باید یک‌ته اقتصاد را درست کند، هم همت کند و مصرف آب را کاهش دهد... خوب این طفل معصوم کی وقت کند که به سیاست خارجی برسد؟

سؤال سوم این است که اگر می‌خواستیم صرفاً با تکیه بر غیرت مشکلات را حل کنیم، آیا سلطان علی پروین بهتر از پزشکیان و عراقچی نبود؟ علی پروین را می‌آوردیم و می‌گفتم خودت برو با تکیه بر غیرت بچه‌ها، قضیه مکانیسم ماشه را حل کن. سلطان می‌رود تو رختکن اتحادیه اروپا، با چهار تا فحش آبدار بهشان شوک وارد می‌کند، بعد از مقادیری تحقیر که شما هیچی نیستید و از پس مدیریت چوکای تالش هم برنمی‌آید و... می‌گفت سیاست را از آقا باقری یاد بگیرید. اتحادیه اروپا اولش فکر می‌کند منظور از آقا باقری، علی باقری‌کنی است ولی ناگهان در چرخشی غیرمنتظره کریم باقری وارد رختکن می‌شود و بی‌دلیل، نفری یک چک می‌خواهند زیر گوش سران تروئیسکای اروپایی و نظم را به اردوی تیم برمی‌گرداند.

بعد که نظم برگشت، ناصر ابراهیمی روی وایت‌برد نکات کلان راهبردی را گوشزد می‌کند و سلطان می‌گوید خوب گوش‌تانو وا کنین! این پایان رفت ماست، از این به بعد هرکی برای برداشتن تحریم‌ا عرق نریزه، باشاش تسویه می‌کنیم. در اختیار باشگاه قرار میدیم، میگیم خداحافظ می‌شوند تا تمام تحریم‌ها را بردارند و مقر سازمان ملل را از نیویورک به تپه‌های داوودیه منتقل کنند. در پایان هم درحالی‌که غیرت ملی بر مکر جهانی پیروز شده، بچه‌های سیاست خارجی، آقا ناصر ابراهیمی، فرشاد آقای کل، آقا خورده‌بین، پنجعلی و درخشان به دعوت علی آقا پروین در باشگاه دیپلماتیک وزارت خارجه دور هم جمع می‌شوند و آبگوشت می‌زنند و این پیروزی ملی را جشن می‌گیرند.

حقیقتش ابتدای مطلب من خودم یک مقدار نسبت به اتکای صرف به غیرت ملی شک داشتم اما با این سناریویی که نوشته شد، دیگر مطمئن شدم که اگر این قضیه را هم کثرت‌ا بدھیم به غیرت ملی، احتمال موفقیت بسیار بالا می‌رود.

سازمان آگهی‌های روزنامه شرق

۸۶۰ ۳۶ ۱۱۹

WWW.SHARGHDAILY.IR

ارتباط با روزنامه شرق

T.ME/ALOSHARGH

WWW.SHARGHDAILY.IR

